

چهارمین همایش ملی
حبوبات ایران

لیران شهر حبوبات همایه پنجم چهارمین چکیده مقالات

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی
۱۹ بهمن ۱۳۹۰ - اردیبهشت ۱۴۰۱

برگزارکنندگان همایش:

- استانداری مرکزی
- سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
- سازمان جهاد کشاورزی استان مرکزی
- مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی

بررسی اثرات کشنده‌گی اسانس گیاهان دارویی رازیانه، کلپوره و مرزه روی حشرات کامل سوسک چهار نقطه‌ای حبوبات

Callosobruchus maculatus F.

آرزو حیدرزاده^۱، غلامحسین مروج^۲، زهرا گلستانی کلات^۳

۱ و ۳- دانشجوی کارشناسی ارشد حشره‌شناسی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

۲- استادیار گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

arezoo.heydarzade@gmail.com

چکیده

سمیت تماسی گیاهان رازیانه *Teucrium vulgare* Miller، کلپوره *Foeniculum vulgare* Miller و مرزه *Satureja hortensis* L. *polium* Boiss. در شرایط دمای $28 \pm 2^{\circ}\text{C}$ و رطوبت نسبی $65 \pm 5\%$ درصد، در تاریکی مورد بررسی قرار گرفت. اسانس‌ها با استفاده از دستگاه کلونجر به روش تقطیر با آب تهیه گردید. سمیت تماسی روی حشرات کامل یک روزه در ۶ غلظت و در دوره زمانی ۲۴ ساعت مطالعه شد. نتایج اسانس‌ها نشان داد که مرگ و میر حشرات کامل یک روزه در هر دو جنس نر و ماده با افزایش غلظت اسانس افزایش یافت. نسبت به کلیه اسانس‌ها، حشرات نر در مقایسه با حشرات ماده حساسیت بیشتری نشان دادند. اسانس رازیانه با LC_{50} معادل $390/38$ و $513/46$ میکرولیتر بر متر مربع به ترتیب علیه افراد نر و ماده، مؤثرتر از سایر اسانس‌های مورد بررسی بود. مقادیر LC_{50} برای اسانس مرزه معادل $535/69$ و $640/99$ میکرولیتر بر متر مربع و برای اسانس کلپوره معادل $1263/0.9$ و $1469/72$ میکرولیتر بر متر مربع به ترتیب علیه افراد نر و ماده بدست آمد. بر اساس نتایج این مطالعه احتمالاً در آینده نزدیک می‌توان از اسانس‌های گیاهی به عنوان جایگزین مناسبی برای سموم شیمیایی، جهت کنترل تلفیقی سوسک چهار نقطه‌ای استفاده نمود.

واژه‌های کلیدی: اسانس‌های گیاهی، سمیت تماسی، سوسک چهار نقطه‌ای حبوبات